

διαβάζω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 397
ΙΟΥΝΙΟΣ 1999
ΔΡΧ. 1.800

ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΠΟΘΕΙΣΗΣ

Έλληνες και Βαλκάνιοι

ΞΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο ψυχρός πόλεμος στο προσκήνιο
Πόλεμος και φιλελευθερισμός

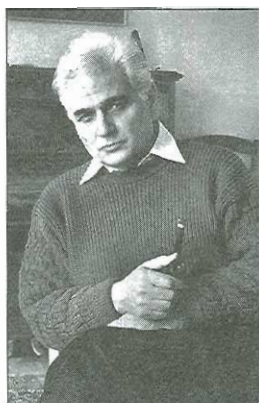
ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Μετάλλια
σε Εκδότες
και Βιβλιοπωλές

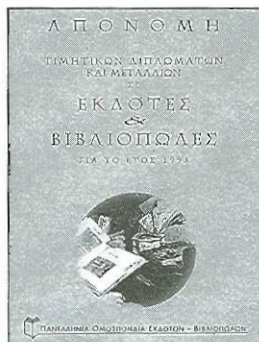
ΖΑΚ ΝΤΕΡΙΝΤΑ

Τ. ΑΛΑΒΕΡΑΣ • Θ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ • Ν. ΔΗΜΟΥ • Β. ΖΟΜΠΑΡΤ • Χ. ΚΑΤΣΙΚΑΣ • Α. ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ζακ Ντερινιά

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Απονομή Διπλωμάτων και Μεταλλίων σε Εκδότες και Βιβλιοπώλες

ΕΠΙΚΑΙΡΙΚΑ

25 Best Seller **26** Επετηρίδα Ιουνίου **28** Βραχυromafies

29 Εξώστis: Γράφει ο Γιάννης Δελτολάνης **35** Ευκαρίας Σοφείας: Έλληνες και Βαλκάνιοι
Γράφει ο Βογγέλης Πονταζής **38** Είς μνημύη: Σπύρος Τασκινάς **40** Το ξένο βιβλίο: Επιμέλεια
Ηλίας Μαγκλίνης **42** Ρεπορτάζ: Απονομή Διπλωμάτων και Μεταλλίων σε Εκδότες και
Βιβλιοπώλες: Γράφει ο Βασίλης Καλαμαράς

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

46 Διηγορία: Κώστας Αθανασόπουλος

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

47 Συνεργάστηκαν οι:

Βασίλης Αλεξίου, Γιώργος Βέης, Ηλίας Μαγκλίνης, Κωνσταντίνος Δ. Μαλαφάντης,
Νίκος Μολυβιάτης, Χάρης Μπαμπούνης, Σωτήρης Νταλής, Βασίλης Ρούθολης,
Ζωή Σαμαρά, Αλέξης Σιαμότης, Δημήτρης Τασσοούλης, Παναγιώτης Ισιμούρας,
Μάκης Φάρος, Φίλιππος Φιλίππου, Άλκηστη Χρονάκη

49 Ξεσ' πρόσωπο: Τηλέμαχος Αλαβέρας **53** Ξεσ' πρόσωπο: Θεόδωρος Γρηγοριάδης

62 Ξεσ' πρόσωπο: Αθηνά Παπαδάκη **75** Ξεσ' πρόσωπο: Νίκος Δήμου

79 Ξεσ' πρόσωπο: Χρήστος Κάσικας

ΤΑ ΠΑΛΙΑ

82 Φιλολογικά χρονονοστήματα Μηνός Πεσματζόγλου:

Ο Βέλμος: Σκίτσο για το συγγραφέα και για τον άνθρωπο

ΔΕΛΤΙΑ

85 Βιβλιογραφικό **93** Κριτικογραφία

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

100 Ζακ Ντερινιά: Επιμέλεια: Δημήτρης Δημητρούλης, Τίτικα Δημητρούλια

102 Δήμητρα Ρούπα: Χρονολογίο Ζακ Ντερινιά **105** Δημήτρης Δημητρούλης: Ο Ντερινιά,
η λογοτεχνία και τα σκέρτσα της Μαριολής **111** Γιώργος Βέλιος: Ντερινιά, αυτός που
δεν γράφει **114** Αριστείδης Μπαλτάς: Το πέλι της Πηνελόπης: Ο Ντερινιά ως φυσικός

119 Ουίλλιαμ Σουλς: Ο λατρεμένος και απαγορευμένος Νόμος της λογοτεχνίας: Ο Ντερινιά
προ της Πύλης **126** Διονύσης Καββαθός: Ο νόμος του αίκου **130** Ρίσαρντ Κλάιν: Πλήγματος
κεραυνού **133** Ασπρίνα Καραβονιά: Ο Ντερινιά, ο Μαρξ και τα στοιχεία **137** Εμμανουήλ
Αρετουλάκης: Ντερινιά-Λιτόρ. Συγκρίσεις και αποκλίσεις ως προς την έννοια της «διαφοράς»

139 Λευκή Μολφέση: Φανταστική πτήση **142** Ελληνική βιβλιογραφία Ζακ Ντερινιά

Διαβάζω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

№ 397 ΙΟΥΝΙΟΣ 1999 ISSN 1106-1383

Σύνταξη: 33.01.313 Λογιστήριο: 33.01.241 Διαφημίσεις: 33.01.313 Συνδρομές: 33.01.239 Fax: 33.01.315

Ιδρυτής: Περικλής Αθανασόπουλος Διευθυντής: Ηρακλής Παπαλέξης

Σύνταξη: Γιώργος Γαλάνης, Κατερίνα Γρυπουνισιώτου, Βασίλης Καλαμαράς, Λάμπρος Κουλέλης, Ηρακλής Παπαλέξης, Βάσω Σπαθί
Υπεύθυνη οικονομικών: Βάσω Σπαθί Συνδρομές: Αθανασία Σπαθί Διαφημίσεις: Ηρακλής Παπαλέξης

Επιμέλεια - Διορθώσεις: Βίκυ Κωτισσάκου

Στοιχειοθέσια: Φωτεινή Βλασιώτου Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί: Μαρία Ζαχαριουδάκη, τπλ και fax: 38 21 700

Φιλμ-Μοντάζ: ΜΥΡΙΚΗ Γραφικές Τέχνες, Ζωοδόφου Πηνέλης 36, τπλ: 38.44 265-38.12.373 Εκτύπωση: Δ. Πρίφτης & Υιός ΟΕ, Σωκράτους 6, τπλ: 5232323

Βιβλιοδεσία: Μ. Φαυντουλάκης, Γασσινολή 13, Αιγάλεω, τπλ: 5987432 Διανομή: Νέο Προεκτελεστικό Ύψιου

Ιδιοκτησία: Γιώργος Γαλάνης & ΣΙΑ Ε.Ε. Εκδότης: Γιώργος Γαλάνης

Κεντρική Διάθεση: Αθήνα «Διαβάζω», Α. Μεταξά 26, Αθήνα 106 81, Θεσσαλονίκη: Βιβλιοπωλείο «Κέντρο του Βιβλίου», Λαοσάνη 9, τπλ 237 463

Καλλιτεχνική επιμέλεια - Σύνθεση εξωφύλλου: Μαρία Ζαχαριουδάκη

Το διαβάζω στον κυβερνοχώρο: <http://book.culture.gr>

Εκ προοιμίου

Ο Ντεριντά και η Ελλάδα. Ο Ντεριντά στην Ελλάδα. Δύο διαφορετικές ιστορίες που, σε κάποια σημεία, συναντώνται. Η πρώτη αναφέρεται στον τόπο των κειμένων, η δεύτερη στον τόπο των ανθρώπων. Ο Ντεριντά είναι ένας αφοσιωμένος αναγνώστης αρχαίων ελληνικών κειμένων. Η σχέση του με την Ελλάδα είναι μια σχέση με το παρελθόν του ελληνικού λόγου. Ιδιαίτερα με το λόγο του Πλάτωνα. Ο Ντεριντά όμως είναι και μια παρουσία στη σημερινή Ελλάδα. Ο στοχασμός του έχει σημαντικό εκτόπισμα στο διάλογο της ελληνικής πολιτισμικής πραγματικότητας με την ευρωπαϊκή. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα η παρουσία αυτή πήρε τη μορφή επίσκεψης στην Ελλάδα και, μέσα από διαλέξεις ή συζητήσεις, συνάντησε το κοινό της στο πλαίσιο μιας παράδοξης προφορικότητας.

Προσεγγίζοντας το ζήτημα εκ των έσω, δηλαδή από τη μεριά της ελληνικής πραγματικότητας, πρέπει να σημειώσουμε ότι η παρουσία του Ντεριντά γίνεται ιδιαίτερα ορατή από το 1990 και μετά. Στη δεκαετία που πάει να κλείσει μεταφράζονται περί τα 13 έργα του (από όσο γνωρίζω δεν υπάρχει μετάφραση βιβλίου του Ντεριντά πριν το 1990), δημοσιεύονται ορισμένες μελέτες για το έργο του, εμφανίζεται ο ίδιος στην Αθήνα (ομιλίες, στρογγυλές τράπεζες, τηλεοπτικές συνεντεύξεις) και εκδηλώνεται ζωηρό ενδιαφέρον για τις επισκέψεις του στην Ελλάδα από μέρος του Τύπου που ενδιαφέρεται να προβάλει κυρίως την «κοσμική» πλευρά των πολιτισμικών γεγονότων.

Υπάρχει ωστόσο και μια προϊστορία. Στα μέσα της δεκαετίας του '60 παρουσιάζεται για πρώτη φορά στα ελληνικά, και σχεδόν φευγαλέα, ένα μικρό κείμενο του Ντεριντά στο περιοδικό «Εποχές». Στα μέσα της δεκαετίας του '70 μεταφράζεται ένα ελάχιστο απόσπασμα από το *Περί Γραμματολογίας* στο περιοδικό «Ηριδανός». Έως και τις αρχές της δεκαετίας του '80 όμως δεν τεκμηριώνεται ουσιαστική απήχηση της σκέψης του Ντεριντά στην ελληνική φιλοσοφία και στην ελληνική κριτική.

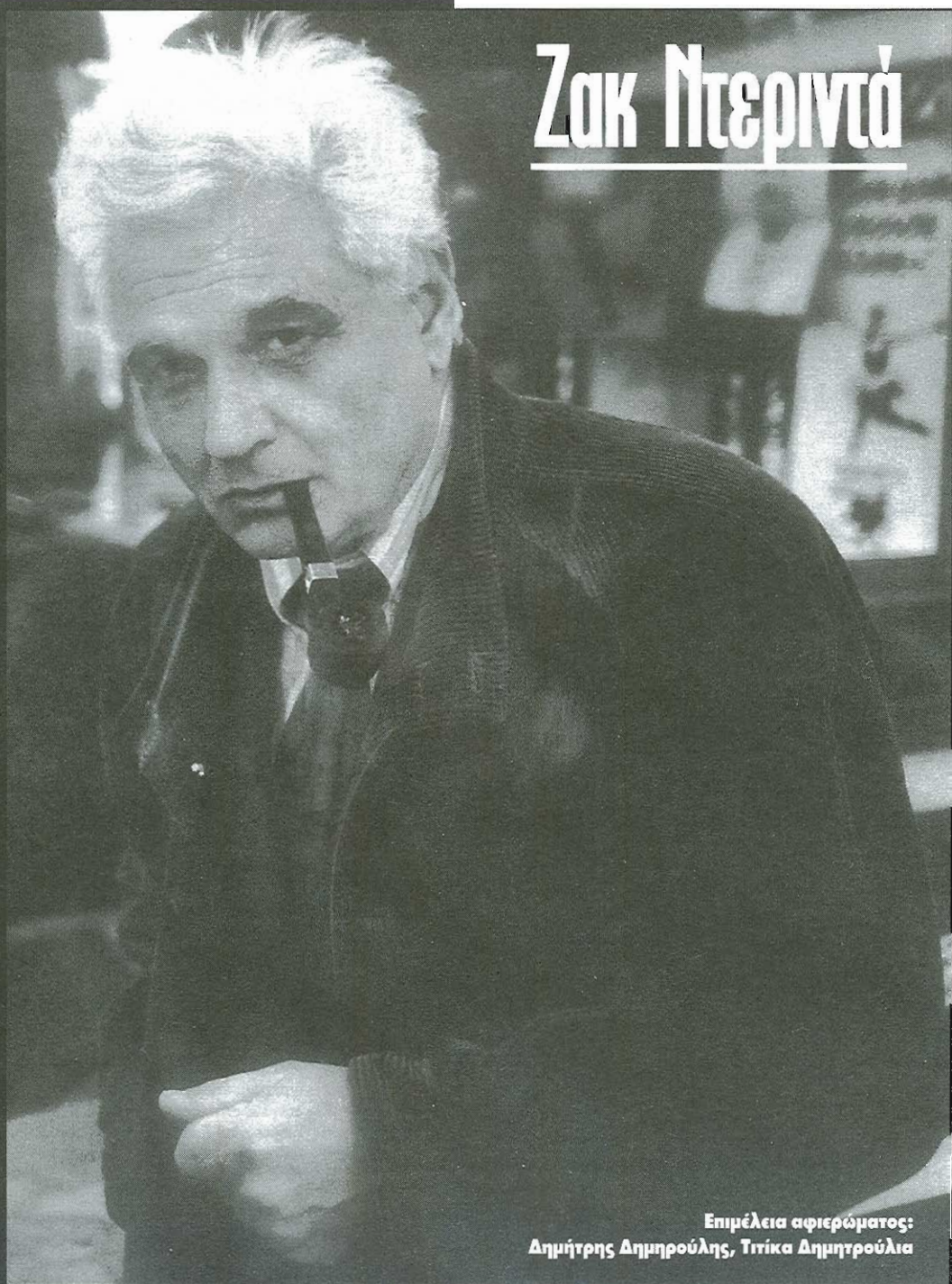
Μόνο μετά το 1980, και με το διάλογο που προέκυψε από τη συνάντηση Ελλήνων φιλολόγων με τον αμερικανικό αποδομισμό, ο Ντεριντά εισέρχεται, έμμεσα, στον ελληνικό χώρο. Η αντίδραση, όπως ήταν αναμενόμενο, υπήρξε έντονη (και ως προς την αποδοχή και ως προς την απόρριψη) και οδήγησε βαθμιαία, ιδιαίτερα με τη συστηματικότερη παρέμβαση στη συζήτηση μιας νέας γενιάς Ελλήνων φιλοσοφούντων, στη «δεξίωση» του Γάλλου στοχαστή στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία του '90.

Σε αυτά τα συμφραζόμενα πρέπει να ιδωθεί και το παρόν αφιέρωμα. Είναι το πρώτο που γίνεται στην Ελλάδα για τον Ντεριντά και δεν έχει παρά μια φιλοδοξία: να συμβάλει σε μια σχέση αμφίδρομη και σε μια συζήτηση για ένα έργο που καταθέτει τον κρίσιμο λόγο του στην Ευρώπη που ζούμε και που θα ζήσουμε. Προσφέρεται επίσης τιμητικά στον Ζακ Ντεριντά, αυτόν τον προσηλωμένο και εμβριθή αναγνώστη του ελληνικού λόγου, παράλληλα με την ανακήρυξή του σε Επίτιμο Διδάκτορα, από το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Παντείου Πανεπιστημίου, τον Ιούνιο του 1999.

Δημήτρης Δημηρούλης

ΣΗΜ.: Το αφιέρωμα στον Ζακ Ντεριντά έγινε με την οικονομική υποστήριξη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών και τη συνεργασία του Τμήματος Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών. Θερμά τους ευχαριστούμε.

Ζακ Ντεριντά

Επιμέλεια αφιερώματος:
Δημήτρης Δημηρούλης, Τίτκα Δημητρούλια